29T SANS

2019

SANSKRIT

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Q. No. 1 carries 1 mark each	1×12 = 12
Q. No. 2 carries 4 marks each	4×4 = 16
Q. No. 3 carries 6 marks	6×1 = 6
Q. No. 4 carries 2 marks each	2×3 = 6
Q. No. 5 carries 3 marks	3×1 = 3
Q. No. 6 carries 8 marks	8×1 = 8
Q. No. 7 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 8 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 9 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 10 carries 6 marks	6×1 = 6
Q. No. 11 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 12 carries 2 marks	2×1 = 2
Q. No. 13 carries 2 marks each	2×2 = 4
Q. No. 14 carry 1 mark each	1×3 = 3
Q. No. 15 carry 1 mark each	1×4 = 4
Q. No. 16 carries 2 marks each	2×2 = 4
Q. No. 17 carries 10 marks	10×1 = 10
	Total = 100

1. Answer each of the following questions by writing only the actual correct word : 1×12=12

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ প্ৰত্যেকটোৰ উত্তৰত কেৱল প্ৰকৃত আৰু শুদ্ধ শব্দ লিখা ঃ

(a) The 'Raghuvaṁśaṁ' is a Mahākāvya/Khaṇḍakāvya.
(Choose the correct answer)

'ৰঘুবংশম্' এখন মহাকাব্য/খণ্ডকাব্য।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) What is the name of the canto XIII of the 'Raghuvaṁśaṁ'?

'ৰঘুবংশম্'ৰ ত্ৰয়োদশ সৰ্গটোৰ নাম কি?

(c) What is the name of the source book of the 'Śrīmadbhagavadgītā'?

'শ্ৰীমদ্ভগৱদ্গীতা'ৰ আধাৰ গ্ৰন্থখনৰ নাম কি?

(d) Who is referred to as 'धनञ्जय'?

'ধনঞ্জয়' বুলি কাক বুজোৱা হৈছে?

(e) How many verses are there in the 'Gītā'?

'গীতা'ত সৰ্বমুঠ কিমান শ্লোক আছে?

(f) Who is the author of 'नागानन्दम्'?

'নাগানন্দম'ৰ ৰচয়িতা কোন?

(g) Write an equivalent of the word 'पयोद' in Sanskrit.

'পয়োদ' শব্দটোৰ এটা সংস্কৃত প্ৰতিশব্দ লিখা।

(h) Who was Malayavatī ?

মলয়বতী কোন আছিল?

(i) Fill in the blank :

খালী ঠাই পূৰোৱা :

শাস্ত্ৰেষ্বাদ্যং ________।

(j) Who wrote 'Vṛttamañjarī' ?

'বৃত্তমঞ্জৰী' কোনে ৰচনা কৰিছিল?

(k) What is said to be the mouth of Vedāngas ?

কি শাস্ত্ৰক বেদাঙ্গৰ মুখ বুলি কোৱা হয়?

(l) Write the name of the Sanskrit book written by Dr Mukunda Madhava Sharma.

ড° মুকুন্দ মাধৱ শৰ্মাই ৰচনা কৰা সংস্কৃত গ্ৰন্থখনৰ নাম লিখা।

2. Translate *four* of the following taking *one* from each part :

4×4=16

তলত দিয়া প্ৰতিটো অংশৰ পৰা ***এটাকৈ*** বাছি মুঠ ***চাৰিটাৰ*** অনুবাদ কৰা ঃ

Part I / প্ৰথম অংশ

(a) अथात्मनः शब्दगुणं गुणज्ञः
पदं विमानेन विगाहमानः।
रत्नाकरं वीक्ष्य मिथः स जायां
रामाभिधानो हरिरित्युवाच॥

(b) रसातलादादिभवेन पुंसा
भुवः प्रयोक्तोद्वहनक्रियायाः।
अस्याच्छमम्भः प्रलयप्रवृद्धं
मुहूर्तवक्त्राभरणं बभूव॥

Part II / দ্বিতীয় অংশ

(c) अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रज्ञावादांश्च भाषसे।
गतासूनगतासूंश्च नानुशोचन्ति पण्डिताः॥

(d) न जायते म्रियते वा कदाचित्
नायं भूत्वा भविता वा न भूयः।
अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो
न हन्यते हन्यमाने शरीरे॥

Part III / तृतीय अংশ

(e) भो महासत्त्व, किमनेन वृथाप्रयासेन? न खलु शङ्खचूडः शङ्खधवलं शङ्खपालकुलं मलिनीकरिष्यति। अथ ते वयमनुकम्पनीयाः, तदियमस्मद्विपत्तिविक्लवा यथा न परित्यजति जीवितमम्बा, तथाप्युपायश्चिन्त्यताम्।

(f) अये। इयमसौ योषित्। (शङ्खचूडं दृष्ट्वा) नूनमनेनाप्यस्याः सुतेन भवितव्यम्, यदर्थमाक्रन्दति। (समन्तादवलोक्य) न खलु पुनः किञ्चिद् भयकारणं पश्यामि। तत् कुतोऽस्य भयं भविष्यतीति किमुपेत्य पृच्छामि?

Part IV / চতুৰ্থ অংশ

(g) मध्ययुगस्य प्रारम्भे (नवमशतिकायाम्) कालिकापुराणमिति पुराणं विरचितमासीत्। तस्मात् कालादारभ्य असमराज्ये संस्कृतभाषायाः चिन्ताचर्चा अभवत्। षोडशशतिकायां कामरूपस्य कोचविहार इति स्थाने (अधुना पश्चिमबङ्गे) रत्नमाला-व्याकरणनाम्ना नूतनस्य व्याकरणसम्प्रदायस्योद्भवो जातः।

(h) षड्विंशत्यधिकोणविंशतिशततमे (१९२६) वर्षे श्रीहट्टनामके स्थाने ''असम-संस्कृतबोर्ड'' इति एका समितिः असमसर्वकारेण निर्मिता। अस्याः समितेः अधीने बहवः पाठशालाः सन्ति यत्र संस्कृतस्य अध्ययनमध्यापनं च इदानीं यावत् चलिते स्तः।

3. Explain with reference to the context *any one* of the following verses :

1+1+4=6

তলত শ্লোকবোৰৰ ***যিকোনো এটাৰ*** প্ৰসঙ্গ সঙ্গতি দৰ্শাই ব্যাখ্যা কৰা ঃ

(*a*) पक्षच्छिदा गोत्रभिदात्तगन्धाः

शरण्यमेनं शतशो महीध्राः।

नृपा इवोपप्लविनः परेभ्यो

धर्मोत्तरं मध्यममाश्रयन्ते॥

(*b*) गुरोर्यियक्षोः कपिलेन मेध्ये

रसातलं संक्रमिते तुरङ्गे।

तदर्थमुर्वीमवदारयद्भिः

पूर्वैः किलायं परिवर्धितो नः।

4. (*a*) Account for the case ending in 'विमानेन' in 2(*a*) and 'परेभ्यः' in 3(*a*).

1×2=2

প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(*a*) ত থকা 'विमानेन' আৰু প্ৰশ্ন সংখ্যা 3(*a*) ত থকা 'परेभ्यः' পদ দুটাৰ বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰা।

(*b*) Derive 'भाषसे' in 2(*c*) and 'म्रियते' in 2(*d*).

1×2=2

প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(*c*) ত থকা 'भाषसे' আৰু প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(*d*) ত থকা 'म्रियते' পদ দুটাৰ ব্যুৎপত্তি নিৰ্ণয় কৰা।

(c) Name and expound the Samāsas of 'आदिभवेन' in 2(b) and 'गोत्रभिदा' in 3(a). 1×2=2

প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(b) ত থকা 'आदिभवेन' আৰু প্ৰশ্ন সংখ্যা 3(a) ত থকা 'गोत्रभिदा' পদ দুটাৰ ব্যাসবাক্যসহ সমাসৰ নাম লিখা।

5. Elucidate the idea contained in ***any one*** of the following : 3

তলৰ ***যিকোনো এটাৰ*** ভাব সম্প্ৰসাৰণ কৰা ঃ

(a) देहिनोऽस्मिन् यथा देहे कौमारं यौवनं जरा।

तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति॥

(b) जातस्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं जन्म मृतस्य च।

तस्मादपरिहार्येऽर्थे न त्वं शोचितुमर्हसि॥

6. (a) Write after 'Śrīmadbhagavadgitā' chapter-II, the nature of Ātman. 6

'শ্ৰীমদ্ভগৱদ্গীতা'ৰ দ্বিতীয় অধ্যায় অনুসৰি আত্মাৰ স্বৰূপ বৰ্ণনা কৰা।

(b) Write a short note on ***any one*** of the following : 2×1=2

তলত দিয়াবোৰৰ ***যিকোনো এটাৰ*** চমু টোকা লিখা ঃ

श्रीभगवान्, व्यवसायात्मिका बुद्धिः, ब्राह्मीस्थितिः।

7. Give a description about the ascetic Śarabhanga *or* Śatakarṇi as you find in the 13th canto of the 'Raghuvamśaṁ'. 4

ৰঘুবংশৰ ত্ৰয়োদশ সৰ্গত পোৱা ধৰণে শৰভঙ্গ অথবা শতকৰ্ণি মুনিৰ এটি বৰ্ণনা আগবঢ়োৱা।

8. क्रोडीकरोति प्रथमं जातं नित्यमनित्यता। 1+1+2=4

धात्रीव जननी पश्चात्तदा शोकस्य कः क्रमः॥

Who is the speaker here ? Whom did he say so ? Under what circumstances did the speaker make the above remark ?

উক্ত শ্লোকফাকি কোনে কাক কৈছিল? কি পৰিস্থিতিত বক্তাই উক্ত মন্তব্য কৰিছিল?

9. (सास्रम्) पुत्रक, कथं समाश्वसिमि? 1+1+2=4

Who said the above sentence ? Who is addressed as 'पुत्रक'? Why was the speaker shedding tears ?

উক্ত বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল? 'पुत्रक' বুলি কাক সম্বোধন কৰা হৈছে? বক্তাই কিয় চকুপানী টুকিছিল?

10. Write a note on the contribution of Bhavadeva Bhāgavatī and Manoranjan Shāstri to the field of Sanskrit studies in Assam. 6

অসমৰ সংস্কৃত চৰ্চাৰ ক্ষেত্ৰলৈ ভৱদেৱ ভাগৱতী আৰু মনোৰঞ্জন শাস্ত্ৰীৰ অৱদানৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

11. Fill in the blanks : 4

খালী ঠাই পূৰোৱা ঃ

पठामि ________ ________ वदामि संस्कृतं सदा।

________ संस्कृतं सम्यग् वन्दे ________॥

12. Write the names of two Assamese poetic compositions which have been translated into Sanskrit by Manoranjan Shastri and Bipin Chandra Goswami. 2

মনোৰঞ্জন শাস্ত্ৰী আৰু বিপিনচন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে সংস্কৃত ভাষালৈ অনুবাদ কৰা অসমীয়া কবিতা পুথি দুখনৰ নাম লিখা।

13. Explain with examples *any two* of the following : 2×2=4

তলৰ *যিকোনো দুটা* উদাহৰণেৰে সৈতে ব্যাখ্যা কৰা ঃ

अव्ययोगे च, सहयुक्तेऽप्रधाने, कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे, तादर्थ्ये चतुर्थी, यतश्चनिर्धारणम्।

14. Choose the correct words for *any three* of the following : 1×3=3

তলৰ *যিকোনো তিনিটাৰ* শুদ্ধ শব্দ বাছি উলিওৱা ঃ

(a) वर्षासु / वर्षायाम् मयूराः नृत्यन्ति।

(b) भगवतः महिमा अपारः / अपारा।

(c) प्रातः उत्थाय भगवानं / भगवन्तं स्मर।

(d) छात्रा: कक्षायां निविशन्ति / निविशन्ते।

(e) मुनि: वने / वनम् उपवसति।

15. Account for case-ending ***any four*** of the following underlined words : 1×4=4

তলৰ ***যিকোনো চাৰিটা*** আঁচটনা পদৰ কাৰক-বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰা ঃ

(a) <u>लता</u> गीतं गायति।

(b) जना: <u>कार्यालयं</u> गच्छन्ति।

(c) बालक: <u>शय्याम्</u> अधिशेते।

(d) गज: <u>शुण्डेन</u> काष्ठम् आकर्षति।

(e) मम माता <u>भिक्षुकाय</u> अन्नं ददाति।

(f) <u>वृक्षात्</u> पत्राणि पतन्ति।

16. Name and expound Samāsas of ***any two*** of the following : (1+1)×2=4

তলৰ ***যিকোনো দুটাৰ*** ব্যাসবাক্যৰ সৈতে সমাসৰ নাম লিখা ঃ

उपनदि, विद्याहीन:, वृक्षच्छाया, स्थितप्रज्ञ:, मातापितरौ।

17. Write an essay (in simple Sanskrit) of ***any one*** of the following : 10

তলত দিয়া ***যিকোনো এটাৰ*** বিষয়ে সৰল সংস্কৃতত ৰচনা লিখা ঃ

(a) असमीया संस्कृतिः

(b) विद्याधनं महाधनम्

(c) सरस्वती पूजा

(d) संस्कृतभाषायाः महत्वम्

(e) महाकविः कालिदासः।

———×———